

Ήφαιστος Παναγιώτης

Καθηγητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Τίτλος: Μαλακή ισχύς και σύγχρονη διεθνής πολιτική

Σύνοψη

Ενόσω υπάρχουν αίτια πολέμου σ' ένα διεθνές σύστημα όπου απουσιάζει μια κυβέρνηση των κυβερνήσεων (δηλαδή ένα σύστημα αποτελεσματικής συλλογικής ασφάλειας που θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία των μελών-κρατών) η ισχύς θα συνεχίζει να είναι διαμορφωτικής και διανεμητικής σημασίας. Η στρατηγική εξοικονόμησης πόρων με επηρεασμό της βούλησης των αντιπάλων ούτως ώστε να επιφέρεις το ίδιο αποτέλεσμα που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσε πολλαπλάσιους σπάνιους πόρους και μεγάλα πολεμικά μέσα, δεν είναι κάτι νέο στις σχέσεις των κρατών.

Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η στρατηγική μαλακή ισχύς (soft power) απέκτησε εξαιρετικά μεγάλη σημασία και ενσωματώθηκε πλήρως στην εθνική στρατηγική των ηγεμονικών δυνάμεων. Η πτώση της Σοβιετικής Ένωσης δεν τερμάτισε αυτές τις πολιτικές. Επιπλέον, η ανάπτυξη των τεχνολογιών και της αλληλεξάρτησης αύξησε τις δυνατότητες των ισχυρών δυνάμεων για διείσδυση, απόκτηση ερεισμάτων, απόκτηση πληροφοριών και στήσιμο μηχανισμών ελέγχου κρατών-στόχων. Οι μηχανισμοί αυτοί απέκτησαν ένα τεράστιο χώρο ελιγμών και εμπέδωσης παραστάσεων που συμφέρουν την στρατηγική μεγάλων κρατών τις τελευταίες δεκαετίες λόγω αλματώδους αύξησης των λεγόμενων «κοινωνικών» «επιστημών» («ιστορία», «διεθνείς σχέσεις», «κοινωνιολογία», «κοινωνική» ψυχολογία, «εθνολογία» κτλ) και των εξω-ακαδημαϊκών «ιδρυμάτων» «προτάσεων πολιτικής» (δηλαδή προπαγάνδας). Τόσο τα πρώτα όσο και τα δεύτερα μπορούν να γίνουν βιομηχανίες πολιτικής επιρροής και απόλυτου πολιτικού ελέγχου μιας κοινωνίας.

Ενώ δεν αποκλείεται σε αυτούς τους τομείς να υπάρξουν μελέτες υψηλών προδιαγραφών μπορούν να μετατραπούν σε μηχανισμό κοσμοθεωρητικής αποδόμησης και συνειδησιακής απονεύρωσης των κοινωνιών-στόχων. Αυτές οι πολιτικές βρίσκονται πλέον στον πυρήνα της στρατηγικής των μεγάλων δυνάμεων και η θεωρία διεθνών σχέσεων –ιδιαίτερα η στρατηγική ανάλυση– απαιτείται να τις συνεκτιμήσει δεόντως. Πολύ περισσότερο θα πρέπει να τις κατανοήσουν, βεβαίως, τα θεσμικά και πολιτικά ελίτ ενός κράτους.

Βιογραφικό:

Ο Παναγιώτης Ήφαιστος σπούδασε Ευρωπαϊκή Πολιτική στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ (M.A) και Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών (Ph.D), με εξειδίκευση στα θέματα ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας, ευρωπαϊκής διπλωματίας και στρατηγικής. Είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιά.